

формирования новых министерств и ведомств, усиление контроля союзных органов власти над республиканскими.

Ключевые слова: Молдова, правительство, парламент, политическая система, государственные структуры.

Shevchenko Ruslan

**THE POLITICAL SYSTEM OF MOLDOVA
(THE SUPREME SOVIET, THE GOVERNMENT, LOCAL AUTHORITIES) IN 1965-1985**

This article describes the evolution of the Moldovan political system (the Supreme Council, Government, local authorities) from coming to power in the Soviet Union of Leonid Brezhnev to the beginning in the Republic of the tuning process. Shows the process of changing the responsibilities of these structures, the principles of formation of new ministries and departments .strengthening control of the Federal authorities over the Republican.

Keywords: Moldova, government, parliament, political system, state structures.

Одержано 29.05.2017

УДК 2-67(4707571):(477)

Яценко Богдан
(Переяслав-Хмельницький)

**ВПЛИВ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ НА РЕЛІГІЙНУ ПОЛІТИКУ
УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ МОСКОВСЬКОГО ПАТРІАРХАТУ**

Зроблено спробу проаналізувати вплив Російської Федерації на становлення та функціонування Української православної церкви Московського патріархату та її релігійну політику. Виокремлено основні напрямки політичного тиску на Україну через релігію та церковні установи.

Ключові слова: Україна, Російська Федерація, релігія, Українська православна церква Московського патріархату, Українська православна церква Київського патріархату, Російська православна церква, міжконфесійний конфлікт.

Православна релігія і церква відіграє важливу роль у житті українського народу. Вона є не лише виразником духовних запитів громадян, а й важливим суспільно-політичним інститутом, що має неабиякий вплив на громадську думку. Проте, не зважаючи на велику кількість віруючих та загальну кількість – 17 304 православних парафій, станом на 2015 рік [1], Україна все ще не має власної помісної церкви. Частково такий стан речей пояснюється впливом Російської православної церкви на одного з ключових гравців на релігійній арені нашої країни – Українську православну церкву Московського патріархату (УПЦ МП). Саме цей тиск дозволяє Російській Федерації (РФ) впливати не лише на політику УПЦ МП, а й на всю Україну задля задоволення імперських амбіцій сучасної російської влади. А це, зважаючи на загострення відносин між країнами, відкриває РФ цілу низку важелів для дестабілізації внутрішньої обстановки в Україні.

Вивченням окремих аспектів українсько-російських відносин у сфері церковно-релігійного життя займались: Нестеренко П., Зуєв П., Тишкевич І., Жданов І., Щоткіна К., Матвієнко К., Берест П., Святненко Д. та інші.

Мета дослідження полягає в тому, щоб на основі наявних джерел відобразити специфіку впливу Російської православної церкви на релігійну політику та особливості функціонування Української православної церкви Московського патріархату.

Процес розпаду СРСР започаткував нову фазу російсько-українських церковно-релігійних відносини. Вже у 1991 р. церковно-релігійне питання набуло гострої конфронтаційної форми через прагнення чинного Патріарха УПЦ КП Філарета отримати автокефалію – себто повну незалежність від Московської церкви. Такі наміри Патріарха викликали спротив як з боку РФ, так і частини тогочасного українського церковного кліру. Тому на Харківському соборі 1992 р. ця розбіжність у поглядах викликала розкол Української православної церкви на Київський та Московський патріархати [2].

На чолі УПЦ МП за вказівкою з Москви був поставлений митрополит Володимир. Проте між ним і тодішнім патріархом РПЦ Алексієм існувала негласна угода про невтручання у внутрішні справи УПЦ МП. В обмін на лояльність патріарх залишав внутрішні питання на розсуд Володимира і навіть за 18 років свого правління відвідав Україну лише 4 рази. Слід наголосити, що така система відносин була зручною для Москви, адже окрім митрополита лояльність до великоцерковної політики РФ проявляли окремі українські архієреї, з думкою яких Володимир рахувався. Вони були тим важелем, який запобігав прийняттю неугодних РПЦ рішень від лиця митрополита. Показовою є ситуація, що склалася навколо намісника Києво-Печерської лаври Павла. Його заміни багато разів домагався Володимир, проте лояльність намісника до Москви виявилася занадто великою перепоною навіть для митрополита [2].

Своєрідний церковно-релігійний баланс зберігався до передвиборчої гонки 2004 р., в якій російські союзники Януковича вирішили використати церкву як інструмент досягнення політичної влади. Водночас подальша політизація УПЦ МП викликала невдоволення у вищих церковних колах України. Відповіддю на це став Архієрейський собор 2007 р., де з ініціативи Володимира було прийнято рішення про засудження «політичного православ'я». З іншого боку, таке рішення свідчило, що УПЦ МП і без підтримки Москви має потужний вплив на українське суспільство. А заклики відмовитися від ворожнечі стосовно тих, хто «перебуває в розколі» (тобто членів УПЦ КП і УАПЦ) лише закріплювало ці позиції. Надзвичайно важливою була також спроба митрополита налагодити діалог з іншими осередками православ'я в Україні. Вперше з часів розколу 1992 р. митрополит зустрівся з представниками УПЦ КП і УПАЦ в своїй резиденції. Внаслідок чого почали складатися передумови для формування помісної української православної церкви, очільником якої прагнула виступити УПЦ МП [3].

Такий розвиток подій викликав занепокоєння в Кремлі і через те, що в самій РПЦ почали відбуватися кадрові зміни. Через хворобу патріарха Алексія влада почала зосереджуватись в руках нинішнього Патріарха Кирила (Володимира Михайловича Гундяєва) – політичної постаті, керованої з центру. Новий патріарх взяв курс на утвердження в Росії нової ідеології політичного православ'я, так званого «руського міра» («рашизму»), і посилення політики РПЦ на зовнішній арені, суть якої полягала у приборканні прихильників автономії. Характерно, що вже під час першого візиту до України, в якості Патріарха, він відзначив труди проросійських історика і журналіста, прихильників неоросійської імперії – Петра Толочка та Василя Анісімова. А ще раніше, у червні 2007 р., нагородив лідера організації «Спілка православних громадян» орденом Св. князя Даніїла Московського III ступеню [4]. Така увага до України з боку Патріарха активізувала промосковсько налаштовані сили всередині УПЦ МП.

Більше того, для фінансування експансивної політики РПЦ у 2007 р. було створено фонд «Русский мир», на чолі якого став онук сталінського наркома Молотова Ніконов В.А. Окрім того, Росія активно надавала фінансову підтримку Фонду єдності православних народів, Фонду Андрія Первозванного і Фонду Василя Великого, чий засновник в подальшому матиме тісні зв'язки із экс-прем'єром ДНР Бородаєм та одним із ватажків групи Стрелкова – Гіркіним [2].

Посилення впливу РПЦ на релігійні установи МП України викликали занепокоєння в середині частини українського церковного кліру, а також не оминули уваги Константинопольської православної церкви, яка проявляла лояльність до створення помісної церкви в Україні. Тому значні побоювання Кремля щодо утворення української автокефалії виникли під час візиту Вселенського Патріарха Варфоломія I до України 20 жовтня 2008 р. з приводу 1020-річчя хрещення Русі. Вже за декілька днів до приїзду Варфоломія I від РПЦ почали лунати заяви про можливий розкол в православній церкві між Москвою і Константинополем [5]. Слова патріарха Кирила на зустрічі з Віктором Ющенко лише підтвердили думку РПЦ про недоцільність надання Українській православній церкві автокефалії: «Помісна церква на Україні є, це Українська Православна Церква», маючи на увазі УПЦ МП [7].

У результаті візиту Варфоломія I до України самостійницькі церковні наміри Києва так і не підтвердились. Проте Росія лише посилила свій наступ у цьому напрямку. Цьому значно сприяло обрання у 2010 р. президентом України В. Януковича, який вивів на новий рівень релігійно-церковні відносини України та РФ. Так, у цей час помітно зросла кількість візитів

Патріарха Кирила в Україні, зокрема лише в 2011 р. він здійснив 5 поїздок. Майже кожна із них супроводжувалася анафемами та прокльонами розкольників, бездуховних європейців та філософів [6]. Ситуація в УПЦ ускладнилася й тим, що здоров'я митрополита Володимира погіршилося. Це розв'язало руки проросійській частині керівництва церкви. Про таку ситуацію свідчило рішення, ухвалене на синоді 21 лютого 2012 р., ухвалене з благословення Патріарха Кирила та без згоди хворого митрополита. Результатом стало усунення архієпископа Олександра – правої руки Володимира і прибічника автокефалії – з усіх займаних ним посад. Офіційний коментар звучав так: «Він дозволяє собі в ефірі світських загальнонаціональних засобів масової інформації, які і без того ставляться до нашої Церкви з необґрунтованою упередженістю, відкрито виступати з критикою рішень Вищої Церковної влади, штучно протиставляючи Священний Синод Української Православної Церкви її Предстоятелю, що є наклепом на соборний розум Церкви і хулою на Духа Святого...» [8]. Єдиний коментар зі сторони Москви стосувався недієздатності митрополита та побажання йому здоров'я.

Наступною спробою митрополита протистояти опозиції, яку очолювали одеський митрополит Агафангел, донецький митрополит Іларіон та намісник Києво-Печерської Лаври Павло, було призначення архієпископа Антонія. Він з 2002 р. активно долав усі щаблі церковної ієрархії, а 8 травня 2012 р. на зібранні синоду був обраний на пост керівника справами УПЦ та першого вікарія Київської митрополії. Отримавши владу, Антоній швидко знайшов спільну мову із Москвою та налагодив тісні зв'язки з Януковичем. Очевидно, що його постать отримала б сан нового намісника УПЦ МП, якби не Революція гідності та карна справа, відкрита на біглого президента. Проте революційні події та початок війни на Сході лише опосередковано вплинули на функціонування УПЦ МП, змінивши тональність у її церковно-релігійній політиці. Новим очільником УПЦ МП був обраний митрополит буковинський Онуфрій, прямий ставленик Москви, в діях якого прослідковується політика подвійних стандартів. З одного боку, він виступає за те, щоб конфліктуючі сторони на Сході склали зброю, що по суті цілком по-християнськи, а з іншого – в офіційних заявах він іменує терористів ополченцями, а українців і росіян – одним народом. Захід же Онуфрій вважає взагалі джерелом усілякого зла [2].

Активно підігрує новий очільник УПЦ МП й офіційній російській пропаганді. Так, нещодавнє офіційне звернення митрополита до президента України щодо безчинств української армії на Сході лише засвідчує цей факт. Зокрема, в ньому йдеться про те, що «Священнослужителя принижували та примушували зняти священницький хрест, на що отримали негативну відповідь. Після чого, з лежачого та зв'язаного священника силою зірвали хрест, стріляли біля голови і продовжували знущатись та здійснювати психологічний тиск. Потім на автомобілі священника поїхали до нього додому в с. Родники. Посадивши його, з мішком на голові, у яму, в будинку провели незаконний обшук, чим налякали дружину та дітей, а 16-річного сина звинуватили у пособництві бандитам і погрожували вбити. Під час обшуку забрали особисті нагороди, церковні гроші у сумі понад три тисячі гривень та автомобіль» [9].

Альтернативну точку зору щодо діяльності УПЦ МП та ситуації на Сході України висловив Патріарх УПЦ КП Філарет, який у своєму коментарі 5 каналу зазначив: «В чому полягає неправда? Неправда полягає в тому, що на Сході іде війна, агресивна війна з боку Росії, а Московський патріархат каже, що не агресія Росії приносить шкоду українському народу, а що іде громадянська війна, тобто українці воюють з українцями, громадянська війна» [13].

Таким чином, відверто прокремлівська політика УПЦ МП, керована з Москви, лише посилює конфронтацію в середині української православної спільноти, яка дедалі рішуче виступає за утворення помісної УПЦ під проводом Київського патріархату. Так, станом на 2017 рік існує безліч відомостей, які свідчать про те, що серед духовництва УПЦ МП досить поширені проросійські настрої. На тимчасово окупованих територіях вони виражаються у підтримці та іноді навіть у боротьбі на стороні терористів [10]. Поза зоною АТО такі ідеї не користуються попитом серед населення і тому іноді занадто вперті проповідники «руського міра» з числа свячено-служителів залишаються без церковної громади. Протягом 2011 – 2015 рр. чисельність прихожан московського патріархату зменшилась із 25,9 % населення до 20,8 % [1], а кількість парафій зменшилась на 70 – станом на 2015 р.

Так, показовою є ситуація на Тернопільщині, де багато громад перейшли під управління Київського патріархату. Ситуації склалися різні і причини для переходу також різні. Наприклад, багато жителів села Катеринівка Кременецького району покинули УПЦ МП через суперечливі коментарі священника на адресу чотирьох хлопців, які пішли в АТО та відмову читати відправу за загиблими солдатами-односельчанами українською мовою. За право вести службу в місцевій церкві там велися справжні баталії між приїзжими «паломниками» з МП та Правим сектором. Схожі ситуації мали місце й в інших селах цього району: Колосовій і Башуках. А в селі Лішня, того ж району, приводом для зміни патріархату послугувала відмова пароха УПЦ МП відспівувати померлого мешканця села через його належність до Київського патріархату [12].

Втрата позицій УПЦ МП набуває великого резонансу і спекуляцій в російських ЗМІ, тому для таких випадків в УПЦ МП є відпрацьована роками схема, яка дозволяє використати такі ситуації у своїх цілях. Так, коли громада виявляє бажання перейти під юрисдикцію Київського патріархату, знаходиться декілька невдоволених вірян, на допомогу яким приїжджає група «мандруючих монахів», по нашому – тітушок, які поспішають нести усім і кожному із незгодних з ними «слово божіє», оздоблене тумачами. Акомпанують цю виставу ручні журналісти, які висвітлюють події в потрібному світлі і передають готовий продукт на споживання глядачу за кордон. Посилюють цю тактику офіційної пропаганди коментарі Патріарха Кирила, пов'язані із переходом церковних громад під урядування УПЦ КП [11].

Мають резонанс і судові протистояння, пов'язані з поверненням церковних приходів УПЦ МП та їх майна, які часто супроводжуються підтримкою з боку української влади. Адже будь-яке необачне рішення державної установи щодо УПЦ МП може бути трактоване як акт утиску на свободу релігії і набувати негативного розголосу на міжнародній арені, що супроводжуватиметься негативними наслідками для України.

Тому, щоб запобігти подальшому переходу церковних установ УПЦ МП під юрисдикцію Київського патріархату, у 2016 р. було прийнято рішення синоду про новий статут, який є калькою на статут РПЦ. Його суть полягає в тому, що майнові та організаційні рішення єпархій будуть вирішуватись в Москві, а російська церква отримує право власності на все майно своєї релігійної спільноти в Україні [14]. Проте такі дії повністю суперечать Конституції України та Закону «Про свободу совісті та релігійні організації» від 23 квітня 1991 р. Внаслідок чого Міністерство культури не пропустило подібного статуту, але УПЦ вирішило оскаржити рішення в суді [15]. Причому, особистості суддів, призначені для прийняття рішення, мають проросійську політичну орієнтацію.

Отже, сучасні російсько-українські церковно-релігійні відносини мають складний конфронтаційний характер, який було започатковано з розпадом СРСР. Характерно, що у перше десятиліття незалежності церковно-релігійні відносини між Україною та РФ будувалися переважно навколо моральних та духовних потреб громадян. Проте початок 2000-х рр. в Україні позначився значним утягненням церкви в політику та посиленням російського впливу на УПЦ МП. В результаті чого УПЦ МП, фактично, перетворилася на ефективну інформаційну зброю в середині української держави, покликану задовольняти геополітичні імперські інтереси Росії.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Тишкевич Ігор РПЦ объявила войну Киеву, или почему Украине необходимо решить религиозный вопрос / Хвиля. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://hvylya.net/analytics/politics/rpts-obyavila-voynu-kievu-ili-pochemu-ukraine-neobhodimo-reshit-religioznyiy-vopros.html> (5.05.2017).
2. Нестеренко Петро Церква перед вибором / Українська правда. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pravda.com.ua/articles/2014/08/12/7034668/> (4.05.2017).
3. Зуєв Петро «Політичне православ'я» відокремили від церкви / Дзеркало тижня. Україна. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://gazeta.dt.ua/SOCIETY/politichne_pravoslavuya_vidokremili_vid_tserkvi.html (3.05.2017).
4. Антошевський Тарас Курс на Москву / Тиждень.ua. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://m.tyzhden.ua/column/657> (6.05.2017).
5. Жданов Ігор Чи буде утворена Українська Автокефальна Помісна Православна Церква / Українська правда. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pravda.com.ua/articles/2008/07/28/3502162/> (5.05.2017).

6. Щоткина Катерина Візит і місія / Дзеркало тижня. Україна. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://m.tyzhden.ua/post/32009> (5.05.2017).
7. Матвієнко Константин Візит Патріарха Кирила як символ належності України до «русского мира» / Українська правда. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pravda.com.ua/articles/2009/07/31/4121159/> (3.05.2017).
8. Берест Павло Церковний переворот: проросійські сили беруть гору в УПЦ (МП) / Дзеркало тижня. Україна. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://m.tyzhden.ua/publication/42976> (5.05.2017).
9. Місцєблуститель Київської митрополичої кафедри звернувся до Президента України / Синодальний інформаційно-просвітницький відділ УПЦ. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://news.church.ua/2014/07/31/misceblyustitel-kijivskoj-mitropolichoji-kafedri-zvernuvsya-do-prezidenta-ukrajini-2/> (5.05.2017).
10. Андрій Міщенко вимагає від Генпрокурора дослідити причетність московської церкви до терористичних рухів в Україні / ВО «Свобода». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://svoboda.org.ua/news/events/00108240/> (3.05.2017).
11. Кралюк Петро Чи втратить Московський патріархат в Україні свої парафії? / Радіо Свобода. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/27465223.html> (4.05.2017).
12. Мороз Володимир Конфесійні міграції на місцях. Досвід однієї області / Дзеркало тижня. Україна. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://m.tyzhden.ua/publication/140782> (3.05.2017).
13. Патріарх Філарет розповів, за який мир молиться Московський патріархат / 24 канал. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://24tv.ua/patriarh_filaret_rozpoviv_za_yakiy_mir_molitsya_moskovskiy_patriarhat_n768682 (5.05.2017).
14. Святненко Дмитро Справа «УПЦ МП проти України» відбудеться без дебатів у суді / ТСН Україна. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tsn.ua/ukrayina/sprava-upc-mp-proti-ukrayini-vidbudetsya-bez-debativ-u-sudi-894423.html> (5.05.2017).
15. Гальченко Сергій, Святненко Дмитро Московський патріархат проводить спецоперацію, яка може зашкодити нацбезпеці України / ТСН Україна. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tsn.ua/ukrayina/moskovskiy-patriarhat-provodit-specoperaciyu-yaka-mozhe-zashkoditi-nazbezpecu-ukrayini-894989.html> (5.05.2017).

REFERENCES

1. Tishkevich Igor RPTs obyavila voynu Kiyevu. ili pochemu Ukraine neobkhodimo reshit religioznyy vopros / Khvilya. – [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu: <http://hvyly.net/analytiks/politics/rpts-obyavila-voynu-kievu-ili-pochemu-ukraine-neobkhodimo-reshit-religioznyiy-vopros.html> (5.05.2017).
2. Nesterenko Petro Tserkva pered viborom / Ukrainska pravda. – [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu: <http://www.pravda.com.ua/articles/2014/08/12/7034668/> (4.05.2017).
3. Zuev Petro «Politichne pravoslav'ya» vidokremili vid tserkvi / Dzerkalo tizhdnya. Ukraina. – [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu: https://gazeta.dt.ua/SOCIETY/politichne_pравoslavya_vidokremili_vid_tserkvi.html (3.05.2017).
4. Antoshevskiy Taras Kurs na Moskvu / Tizhden.ua. – [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu: <http://m.tyzhden.ua/column/657> (6.05.2017).
5. Zhdanov Igor Chi bude utvorena Ukrainska Avtokefalna Pomisna Pravoslavna Tserkva / Ukrainska pravda. – [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu: <http://www.pravda.com.ua/articles/2008/07/28/3502162/> (5.05.2017).
6. Shchotkina Katerina Vizit i misiya / Dzerkalo tizhdnya. Ukraina. – [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu: <http://m.tyzhden.ua/post/32009> (5.05.2017).
7. Matvienko Konstantin Vizit Patriarkha Kirila yak simvol nalezhnosti Ukraini do «russkogo mira» / Ukrainska pravda. – [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu: <http://www.pravda.com.ua/articles/2009/07/31/4121159/> (3.05.2017).
8. Berest Pavlo Tserkovniy perevorot: prorosiyiski sili berut goru v UPTs (MP) / Dzerkalo tizhdnya. Ukraina. – [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu: <http://m.tyzhden.ua/publication/42976> (5.05.2017).
9. Mistsebyustitel Kiiivskoi mitropolichoi kafedri zvernuvsya do Prezidenta Ukraini / Sinodalniy informatsiyno-prosvitnitskiy viddil UPTs. – [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu: <http://news.church.ua/2014/07/31/misceblyustitel-kijivskoj-mitropolichoji-kafedri-zvernuvsya-do-prezidenta-ukrajini-2/> (5.05.2017).
10. Andriy Mishchenko vimagae vid Genprokurora dosliditi prichetnist moskovskoi tserkvi do teroristichnikh rukhiv v Ukraini / VO «Svoboda». – [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu: <http://svoboda.org.ua/news/events/00108240/> (3.05.2017).
11. Kralyuk Petro Chi vtratit Moskovskiy patriarkhat v Ukraini svoi parafii? / Radio Svoboda. – [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu: <https://www.radiosvoboda.org/a/27465223.html> (4.05.2017).
12. Moroz Volodimir. Konfesiyni migratsii na mistyakh. Dosvid odniei oblasti / Dzerkalo tizhdnya. Ukraina. – [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu: <http://m.tyzhden.ua/publication/140782> (3.05.2017).

13. Patriarkh Filaret rozpoviv, za yakiy mir molitsya Moskovskiy patriarkhat / 24 kanal. – [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu: http://24tv.ua/patriarh_filaret_rozpoviv_za_yakiy_mir_molitsya_moskovskiy_patriarhat_n768682 (5.05.2017).
14. Svyatnenko Dmitro Sprava «UPTs MP proti Ukraini» vidbudetsya bez debatuv u sudi / TSN Ukraina. – [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu: <https://tsn.ua/ukrayina/sprava-upc-mp-proti-ukrayini-vidbudetsya-bez-debativ-u-sudi-894423.html> (5.05.2017).
15. Galchenko Sergiy Svyatnenko Dmitro. Moskovskiy patriarkhat provodit spetsoperatsiyu. yaka mozhe zashkoditi natsbezpetsi Ukraini / TSN Ukraina. – [Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu: <https://tsn.ua/ukrayina/moskovskiy-patriarhat-provodit-specoperaciyu-yaka-mozhe-zashkoditi-nazbezpetci-ukrayini-894989.html> (5.05.2017).

Яценко Богдан

**ВЛИЯНИЕ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ НА РЕЛИГИОЗНУЮ ПОЛИТИКУ
УКРАИНСКОЙ ПРАВОСЛАВНОЙ ЦЕРКВИ МОСКОВСКОГО ПАТРИАРХАТА**

Сделана попытка проанализировать влияние Российской Федерации на становление и функционирование Украинской православной церкви Московского патриархата и ее религиозную политику. Выделены основные направления политического давления на Украину через религию и церковные учреждения.

Ключевые слова: *Украина, Российская Федерация, религия, Украинская православная церковь Московского патриархата, Украинская православная церковь Киевского патриархата, Русская православная церковь, межконфессиональный конфликт.*

Yatsenko Bogdan

**INFLUENCE OF RUSSIAN FEDERATION ON THE RELIGION POLICY
OF UKRAINIAN ORTHODOX CHURCH OF MOSCOW PATRIARCHATE**

This article covers influence of Russia on the situation inside the Ukrainian Orthodox Church of Moscow Patriarchate and pressure, which is caused because of that on the situation inside Ukraine.

Keywords: *Ukraine, Russian Federation, religion, Ukrainian Orthodox Church of Moscow Patriarchate, Ukrainian Orthodox Church of Kiev Patriarchate, Russian Orthodox Church, religious conflict.*

Одержано 26.05.2017